

Čís. 3621.

»Neodpovědným« je ten, kdo za své jednání neručí; pokud jde o jednání neodpovědné, radil-li samostatný živnostník, který nemohl býti dalším trváním a případným neblahým výsledkem další stávky pro svou osobu postížen, stávkujícím dělníkům, aby pokračovali ve stávce.

Výraz »Parteihauptling« má sice do jisté míry satirickou příchut', takže může býti sesměšňováním, avšak podle obecné mluvy neznamená tento výraz sesměšňování, snižující ve vážnosti a úctě ve smyslu § 491 tr. zák.

Není-li tu trestného činu vůbec nebo zanikla-li trestnost podle § 490 tr. zák., není možné ani odsouzení pro přestupek § 6 tisk. nov.

Trestný čin jest v případě § 1 tisk. nov. a § 6 tisk. nov. týž; vždy jde o uveřejnění článku trestného obsahu tiskem; podstatný rozdíl spočívá v tom, že v onom případě jde o jednání dolosní, v tomto jen o čin kulposní.

Na obžalobu pro přečin proti bezpečnosti cti může dojít k odsouzení pro přestupek zanedbání povinné péče redaktorské a naopak může návrh na potrestání pro onen přestupek vésti k odsouzení pro trestný čin spáchaný obsahem.

(Rozh. ze dne 11. října 1929, Zm II 63/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku zemského jako kmetského soudu v Opavě ze dne 18. prosince 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti soukromého obžalobce, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a), b) a c) § 281 tr. ř., nelze přiznati úspěch. Ohledně pozastavené části článku ze dne 27. října 1927 namítá zmateční stížnost, že by obžalovaný, by se stal beztrestným, musil dokázati, že stěžovatel, ačkoliv byl přesvědčen o beznadějnosti stávky, přece vyzval dělníky, by pokračovali ve stávce. Leč touto výtkou nevystihuje stěžovatel pravý smysl oné pozastavené části článku, najmě význam výtky, že je člověkem neodpovědným. V pozastavené stati je — mimo slovo »Parteihauptling«, o němž bude promluveno později — jen uvedeno, že se soukromý obžalobce, který k stávkujícím nepatřil, hlásil k slovu, poučil stávkující, co mají dělati, že se jeho fráze setkaly s ozvěnou a stávkující byli nadšeni prázdnými slovy neodpovědného člověka. Výtka, že proti lepšímu vědomí poštval stávkující, by ve stávce pokračovali, v této stati obsažena není; nic takového nezjišťuje ani rozsudek a není této výtky ani ve slovech »neodpovědný člověk«. Stížnost si tu zřejmě neujasnila dvojí význam slova »unverantwortlich«, t. j. neodpo-

vědný a neomluvitelný. Neodpovědným je, kdo za své jednání neručí, neomluvitelným pak člověk, jehož jednání nelze omluviti. O neomluvitelném jednání se ve článku vůbec nemluví a, pokud pozastavený článek mluví o neodpovědném člověku, myslí tím člověka, který není práv ze svého jednání. Že slova »unverantwortlich« bylo použito v článku v onom významu, vystihl i nalézací soud, zjistiť, že soukromý obžalobce je samostatným živnostníkem v K. a neměl sám nic společného se stávkou, že proto jest tím podivnější, když si osvojil jako osoba stávkou nepostižená úsudek ohledně dalšího osudu stávky, a že proto toto jeho stanovisko nebylo bezvadné. Nelze tu pominouti, že financování stávky padalo k tíži nekomunistické organisace dělnické Unie; že tajemník této organisace František K. radil po téměř třínedělním trvání stávky, která byla pro dělníky otázkou existenční, k nastoupení práce, vyloživ při schůzi dne 6. července 1927 dělníkům, že ujednané podmínky s firmou P. jsou přijatelné; že se však po této řeči ujal slova soukromý obžalobce, duševní vůdce komunistů v K., a řekl prostě dělníkům, že jsou ztraceni, přijmou-li tyto podmínky. Správně praví soud, že je velmi snadné prohoditi takové tvrzení, které však ve skutečnosti jest holou frází, způsobilou, by rozčilené dělnictvo ještě více podráždilo, nikoli však, by je poučilo, kteréhožto účinku si též soukromý obžalobce musil býti vědom. Těmito úvahami je úplně kryta i správnost zprošťujícího výroku ohledně výtky neodpovědnosti. Vždyť soukromý obžalobce jako samostatný živnostník nemohl ani dalším trváním a případným neblahým výsledkem další stávky pro svou osobu býti postižen, ani mu nemohly jinak vzejíti z toho nějaké nepříznivé následky.

Mylný výklad zákona vytýká dále stížnost rozsudku, pokud ve slově »Parteihauptling« ve článku ze 27. října 1927 nespatřuje vydávání ve veřejný posměch ve smyslu § 491 tr. zák. Nemůže býti pochybnosti, že tento výraz má do jisté míry satyrickou příchuť, a že tedy takové označení může býti sesměšňováním. Leč stejně nepochybným jest, že tento účinek nejde dále a, že podle obecné mluvy tento výraz neznamena sesměšňování, snižující ve vážnosti a v úctě. Tento obecně známý a uznávaný význam tohoto slova dosti často při ironisujícím dobírání se vyskytujícího vystihuje i rozsudek správně, pravě, že toto pojmenování nemůže býti považováno za sesměšňování ve smyslu § 491 tr. zák. a že spravedlivá kritika nevylučuje v mezích slušnosti satyru.

Zbývá zabývati se poslední námitkou zmateční stížnosti, pokud vytýká rozsudku mylný výklad zákona, vyslovuje-li názor, že ohledně prvního článku odsouzení obžalovaného podle § 6 tisk. nov. není možné, poněvadž skutková podstata tohoto přestupku jest jiná a nekryje se se skutkovou podstatou přečinu proti bezpečnosti cti, a obžaloba ohledně tohoto přečinu nezahrnuje v sobě i návrh na potrestání pro onen přestupek. Názor ten jest mylný. V četných rozhodnutích uznal již nejvyšší soud, že trestný čin jest v případě § 1 tisk. nov. a § 6 tisk. nov. týž; vždy jde o uveřejnění článku trestného obsahu tiskem; podstatný rozdíl spočívá právě v tom, že v onom případě jde o jednání dolosní, v tomto jen o čin kulposní; proto může též i na obžalobu pro přečin proti bezpeč-

nosti cti dojíti k odsouzení pro přestupek zanedbání povinné péče redaktorské a naopak může návrh na potrestání pro onen přestupek vésti k odsouzení pro trestný čin spáchaný obsahem (viz rozh. sb. n. s. č. 2678, 2715, 3066, 3098, 3177 a jiná). Leč přes tento právní omyl nalézacího soudu nelze zmateční stížnosti v tomto směru přiznati úspěch. Vždyť rozsudek zjišťuje o prvním článku, že z části vůbec nenaplnuje skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti (slovo *Parteihauptling*) a jinak, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy pokud jde o výtky v tomto článku uvedené, takže nastala beztrestnost podle § 490 tr. zák. Veškerá tato zjištění platí neztenčeně i pro případ zanedbání povinné péče redaktorské; není-li tu trestného činu vůbec, pokud se týče zanikla-li trestnost podle § 490 tr. zák., není ani odsouzení obžalovaného pro přestupek podle § 6 tisk. novely možné a je tedy nasnadě, že přes onen nesprávný názor právní zprošťující rozsudek před zákonem obstojí

Čís. 3622.

Řidič automobilu nesmí jeti rychleji než 6 km za hodinu, kde silnice nemůže být přehlédnuta.

Jede-li po frekventované silnici za noční temnoty, musí vždy počítati s možností nahodilé překážky v jízdní dráze a musí být stále připraven zaříditi, čeho třeba, by mohl ihned podle potřeby stroj zastaviti.

Nevyviňuje spoluzavinění třetí osoby (kočího, který svůj povoz neosvětřil).

K subjektivní skutkové podstatě přečinu § 335 tr. zák. stačí, neuvědomil-li si pachatel nebezpečí s jeho jednáním (opomenutím) spojené, třebas jen z nedostatku povinné péče, již má použití každý normálně myslící a chápající člověk vzhledem k povaze činu a k daným okolnostem, a bylo-li nebezpečí při použití této obvyklé pozornosti též poznatelným.

(Rozh. ze dne 12. října 1929, Zm I 1/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 4. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost vytýká rozsudku zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9 písm. a) tr. ř., to i ono neprávem. Rozsudek nalézacího soudu spočívá na zjištění, že smrt inž. Huberta R-a nastala následkem sepse, která přistoupila k poranění při srážce auta obžalovaným řízeného, s povozem naloženým kládami, právě ve chvíli, kdy povoz na rozcestí zahýbal na boční cestu a kdy následkem stočení se vozu zatarasovaly klády celou